

ارتباط با عالم برزخ

حوادث و لحظات مرگ!

«سیمای مرگ، قابضان روح، فشار قبر»

«و بهشت و جهنم برزخی»

محمد رضا نوانی

نوابی، محمد رضا؛ ۱۳۵۲.
ارتباط با عالم برزخ، حوادث و لحظات مرگ / مؤلف محمد رضا نوابی. --
قم: نسیم کوثر، ۱۳۸۵.

ISBN: 964 - 2548 - 14 - 3

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه به صورت زیر نویس.

۱. مرگ. ۲. مرگ - احادیث ۳. مرگ - جنبه های قرآنی الف. عنوان. ب.
عنوان: سیمای مرگ، قابضان روح، عذاب و فشار قبر.

۲۹۷/۴۴

BP ۱۰۳ / ف ۵

م ۱۳۸۵

کتابخانه ملی ایران

تقدیم به روح پدر بزرگوارم (مرحوم محمد علی نوابی)
او که مرا در فراگیری علوم دینی مورد تشویق و حمایت خود قرار داد.

انتشارات نسیم کوثر

ناشر برجزیده نمایندگان سراسری قرآن و احکامات و جشنواره فرهنگی امام رضا (ع)

قم - بلوار معلم - مجتمع ناشران - پلاک ۱۲

تلفن: ۳۷۸۳۰۵۶۷ - دورنگار: ۳۷۸۳۰۵۶۸ - همراه: ۰۹۱۲۲۵۱۴۹۰۷

مشخصات

■ عنوان کتاب: ارتباط با عالم برزخ

■ مؤلف: محمد رضا نوابی

■ ناشر: نسیم کوثر

■ چاپ: کوثر

■ نوبت چاپ: پنجم / ۱۴۰۳

■ شمارگان: ۲۰۰ نسخه

■ قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

شابک ۳-۱۴-۲۵۴۸-۹۶۴

فهرست مطالب

۷	..... مقدمه
	■ بخش اول
۹	..... مرگ و موضوعات آن
۱۱	..... مرگ چیست؟
۱۲	..... همانندی مرگ و خواب
۱۵	..... وجه تشابه مرگ و خواب
۱۵	..... ۱. قطع رابطه نفس (روح) از بدن
۱۶	..... ۲. در توفی و گرفتن روح
۱۶	..... ۳. در بعث و بیدار شدن
۱۶	..... ۴. هر دو امری وجودی هستند
۱۷	..... مرگ در فرهنگ قرآن و روایات
۲۰	..... مرگ در نگاه اقوام و دانشمندان
۲۲	..... اقسام مرگ
۲۷	..... خودکشی، گناه نابخشودنی
۳۰	..... علل خودکشی
۳۰	..... ۱. افسردگی و فشارهای روانی
۳۰	..... ۲. عبث دانستن حیات و هستی و نداشتن ایمان مذهبی قوی
۳۱	..... ۳. سست شدن اراده زنده ماندن
۳۳	..... راه علاج خودکشی
۳۵	..... علل و علائم مرگ
۴۰	..... فلسفه مرگ
۴۴	..... مرگ بزرگ‌ترین نعمت الهی
۴۷	..... سیمای مرگ
۵۲	..... علت ترس از مرگ
۵۳	..... ۱. تصور نادرست از حقیقت مرگ
۵۵	..... ۲. بدی اعمال و کردار
۵۶	..... ۳. حب دنیا
۵۷	..... ۴. حب مال

۵۸	عشق به مرگ
۶۴	مهیّا شدن برای مرگ
۶۷	غفلت از مرگ
۶۹	فضیلت یاد مرگ
۷۴	لحظه دیدار مرگ
۷۸	لحظه مرگ مؤمن
۸۰	فضیلت مرگ مؤمن
۸۳	لحظه مرگ کافران و گنهکاران
۸۶	پاسخ به یک سؤال
۸۸	مشاهدات هنگام مرگ
۸۸	مشاهدات کافران و گنهکاران به هنگام مرگ
۹۱	مشاهدات مؤمنان به هنگام مرگ
۹۸	وسوسه‌های شیطانی
۱۰۰	گناهانی که مانع عاقبت بخیری می‌شوند
۱۰۳	ابزارهایی از خطرات شیطان به هنگام احتضار
۱۰۶	قابضان روح
۱۰۸	طریقه قبض روح توسط خداوند
۱۱۱	قبض روح حیوانات
۱۱۲	نحوه قبض روح مؤمن و کافر
۱۱۶	چند حکایت واقعی
۱۱۹	کیفیت قبض روح
۱۲۱	راه‌های آسان کردن سختی‌های مرگ
۱۲۱	۱. احسان و نیکی به مؤمنان
۱۲۱	۲. روزه گرفتن در ماه رمضان
۱۲۲	۳. قرار دادن محتضر در مکانی که بسیار نماز خوانده است
۱۲۲	۴. قرائت سوره تسبیح
۱۲۲	۵. خواندن آیه الکرسی
۱۲۳	۶. خواندن سوره یوسف، و یاد دادن و یاد گرفتن آن
۱۲۳	۷. تلاوت سوره توحید در نماز و غیر نماز
۱۲۳	۸. خواندن بعضی از سوره‌ها بر بالین محتضر
۱۲۳	۹. خواندن نماز مخصوص در ماه مبارک رمضان
۱۲۳	۱۰. روزه گرفتن در ماه رجب

۱۲۴	۱۱. خواندن نماز مخصوص در شب جمعه
۱۲۴	۱۲. دوستی و ولایت امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small>
۱۲۴	۱۳. صلّه رحم
۱۲۴	۱۴. نیکی به والدین
۱۲۵	۱۵. خوردن مقداری از تربت سیدالشهداء <small>علیه السلام</small>
۱۲۵	حکایت حضرت عیسی <small>علیه السلام</small> و سختی مرگ
۱۲۶	احکام فقهی محضّر
۱۲۷	سربردن مرگ در قیامت
۱۲۹	عکس العمل روح پس از جدایی از بدن
۱۳۱	قلب مثالی یا بدن روحی
۱۳۴	حالات روح بعد از قبض

بخش دوم

۱۳۷	عالم برزخ و مسائل آن
۱۳۹	برزخ، جایگاه ارواح
۱۴۰	چند نکته
۱۴۲	عالم برزخ کجاست؟
۱۴۳	اثبات عالم برزخ
۱۴۸	بهشت و جهنم برزخی
۱۴۸	بهشت ارواح کجاست؟
۱۵۰	دوزخ ارواح کجاست؟
۱۵۲	لذّت و عذاب آنجا واقعی است
۱۵۵	ویژگی های عالم برزخ
۱۶۰	اوصاف عالم اثری از زبان علمای علم روحی جدید
۱۶۳	کیفیت و نوع تکلم در عالم ارواح
۱۶۵	حوادث بعد از مرگ
۱۶۶	قبر یا اولین منزل انسان
۱۶۷	سختی های قبر
۱۶۹	احکام فقهی قبر و بدن
۱۷۱	وهشت قبر
۱۷۴	سؤال قبر
۱۷۶	کیفیت سؤال قبر

۱۸۲	داستان دفن فاطمه بنت اسد
۱۸۳	نکات ضروری پیروان قبر
۱۸۳	۱. حضور پیامبر ﷺ و ائمه علیهم السلام به هنگام سؤال قبر
۱۸۳	۲. عدم سؤال از برخی افراد
۱۸۴	۳. تجسم و شکل گیری اعمال در قبر
۱۸۵	۴. هدف از سؤال در قبر
۱۸۵	۵. زمان سؤال در قبر
۱۸۵	۶. عمومی بودن سؤال قبر
۱۸۶	۷. برگشت روح در شب اول قبر
۱۸۷	۸. حضور فرشته «رومان» در شب اول قبر
۱۸۸	فشار قبر
۱۸۹	کسانی که فشار قبر ندارند
۱۹۰	عذاب قبر
۱۹۱	کارهایی که سبب عذاب قبر می شود
۱۹۵	نجات از عذاب و فشار قبر
۱۹۸	اجساد جاویدان
۲۰۰	زندگی در عالم برزخ
۲۰۲	امور نافع برای میت
۲۰۴	هدیه به اموات
۲۰۶	آمزش برای مردگان
۲۰۸	اهمیت آمزش اموات
۲۱۰	فضیلت زیارت قبور
۲۱۲	کیفیت قرائت و فاتحه به هنگام زیارت قبور
۲۱۲	زمان زیارت قبور
۲۱۳	کیفیت زیارت و سلام دادن
۲۱۴	آگاهی ارواح از زیارت کنندگان قبرشان
۲۱۵	ارتباط با عالم برزخ
۲۱۷	بازدید ارواح از بدن های خود
۲۱۹	بازدید ارواح از بازماندگان

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»

مقدمه

قال الله تبارك و تعالی:

«سَتَرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَ فِي أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَبَيِّنَ لَهُمُ أَنَّهُ الْحَقُّ»

به زودی نشانه‌های خود را در اطراف جهان و در درون جانشان به آنها نشان می‌دهیم تا برای آنان آشکار گردد که او حق است.^(۱)

پی بردن به چگونگی مراحل آغاز و انجام پیدایش انسان و جهان، کاری سخت و شگفت آور است و آدمی برای آگاهی از آن همیشه دغدغه داشته که آغازم کجاست؟ هدفم چیست و پایانم چه خواهد شد؟! روزها فکر من این است و همه شب سختم

که چرا غافل از احوال دل خویشتم

از کجا آمده‌ام، آمدنم بهر چه بود

به کجا می‌روم آخر نمایی وطنم
اندیشیدن به این حقایق، حقّ ضروری بشر بوده و از حسّ جستجوگر او حکایت دارد و شایسته است که پاسخ درست آن را از مراجع صحیح و مطمئن دریافت کند. بی‌شک، تنها مرجع صحیح که سبب اقتناع و اطمینان او می‌شود، وحی الهی است؛ زیرا برای پاسخ به آنها - به خصوص راجع به مسائل جهان پس از مرگ که قابل دسترسی و تجربه نیست - نمی‌توان به حدس، گمان و نظریه اکتفا کرد، چه بسا، نوع نگرش و پاسخ به آنها می‌تواند در نحوهٔ بینش و عملکرد زندگی فردی و اجتماعی او تأثیر مهمی داشته باشد؛ از این رو این مهم، لزوم عنایت به وحی را ضروری می‌نماید.

به فرمودهٔ یکی از بزرگان، جواب سه سؤال (از کجا آمده‌ام؟ (آغاز آفرینش)، آمدنم بهر چه بود؟ (هدف آفرینش) به کجا می‌روم آخر؟ (پایان

زندگی)) را جز مذهب شیعه، هیچ مکتب و مذهب دیگری به طور صحیح و کامل پاسخ نداده و نخواهد داد و این حقیقت را می‌توان با مراجعه به منابع شیعی - و نیز در این کتاب - جستجو کرد.

مرگ و حیات پس از آن، از اموری است که به ناچار همه انسان‌ها آن را در پیش خواهند داشت و بی‌شک، نوع زندگی و شخصیت واقعی انسان در آن جهان، متأثر از نوع زندگی در این جهان خواهد بود؛ از این رو، با شناخت کامل از آن جهان، می‌توان راه تهذیب، تربیت و ایمان را در پیش گرفت.

بنابراین، هدف بحث از مرگ و جهان پس از آن عبارتند از:

۱. پاسخ صحیح به ندای فطرت و اندیشه بشر.

۲. تشخیص هدف نهایی که آدمی باید با آگاهی و شناخت از آن، روش

صحیح زندگی را در اندیشه و عمل در پیش گیرد.

به همین جهت، درباره مرگ و جهان آخرت، کتاب‌های مختلفی (به طور مستقل و غیر مستقل) نگاشته شده است و ابعاد گوناگون آن از دریچه‌های مختلف (قرآنی، روانی، علمی و فلسفی) مورد بحث و بررسی قرار گرفته است؛ ولی با توجه به گسترده‌گی بحث مرگ و معاد و عنایت آیات و روایات به آن، هنوز حق مطلب ادا نشده و زمینه تحقیق و تعمیق درباره این موضوع مهم دینی و اعتقادی وجود دارد.

این کتاب که با بیانی ساده و روان برای استفاده عموم نگاشته شده، درباره دو موضوع «مرگ و عالم ارواح» (=عالم برزخ) و مسائل مربوط به آن بحث و گفتگو می‌کند که اکثر مطالب آن برگرفته از آیات قرآن و سخنان ائمه دین علیهم‌السلام می‌باشد که در مواردی هم به یافته‌های علمای علم روحی جدید اشاره شده است.

امید است این مجموعه برای عموم مردم، به خصوص مبلغان دینی مفید و راهگشا باشد.

شهر مقدس قم

محمدرضا نوانی